

วิกฤตการณ์ที่ 1

วิกฤตการณ์ที่ 1 : อาคารสำนักงานไม่สามารถใช้งานได้เนื่องจากอัคคีภัย

ผู้จัดทำ/หน่วยงาน/วันที่ : ฝ่ายพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ สำนักบริหารกลาง (ฝพอ./สบท.)/กุมภาพันธ์ 2563

สถานการณ์วิกฤต	นิยาม หรือลักษณะ
อาคารสำนักงานไม่สามารถใช้งานได้	สทอภ. เป็นหน่วยงาน ที่มีพื้นที่ปฏิบัติงาน ณ อาคารรัฐประศาสนภักดี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 ชั้น 6 และชั้น 7 อาคารสถาบันวิทยาการอวกาศและภูมิสารสนเทศ (บางเขน) และอุทยานรังสรรค์นวัตกรรมอวกาศ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี มีหน่วยงานอื่น ๆ ปฏิบัติงานรวมหลายหน่วยงาน มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้มาติดต่องานรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก มีเครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้าหลากหลายชนิด มีศูนย์อาหารที่ใช้เตาแก๊สเป็นอุปกรณ์ในการปรุงอาหาร สิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนแต่เป็นปัจจัยสำคัญที่อาจก่อให้เกิดอัคคีภัยได้ทั้งสิ้น ซึ่งบางกรณีเป็นเรื่องที่สามารถป้องกันได้หากมีการระมัดระวังมีการเตรียมความพร้อมโดยกำหนดแผนรองรับก็จะช่วยให้แก้ปัญหาได้ทันท่วงที่สามารถลดความเสียหายลงได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงและเป็นการสร้างมาตรฐานการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีแผนรองรับอัคคีภัย และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย เช่น ป้ายสื่อความปลอดภัย (Safety Sign) ป้ายทางออกฉุกเฉิน (Emergency Exit) ป้ายทางหนีไฟ (Fire Exit) สัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm) เครื่องตรวจจับควัน (Smoke Detectors) จุดรวมพล (Assembly Point) เป็นต้น การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยจึงต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง
ระยะเวลาที่ใช้ในการแก้ไขการดำเนินงานที่หยุดชะงัก ➤ แผนฉุกเฉิน	➤ ระยะเวลาที่ใช้ในการดับเพลิงให้แล้วเสร็จภายใน 10 นาที

➤ แผนต่อเนื่อง	➤ ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดหาสถานที่ให้หน่วยงานที่ได้รับผลกระทบสามารถปฏิบัติงานได้เป็นการชั่วคราวภายใน 24 ชั่วโมงนับจากระงับเหตุเพลิงไหม้ได้
ขอบเขต	อาคารสำนักงาน

รายละเอียดแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

1.1 แผนฉุกเฉิน สทอภ.

สถานการณ์วิกฤต	นิยาม หรือลักษณะ
การวางแผนฉุกเฉิน และปฏิบัติตามแผนฉุกเฉินเมื่อเกิดไฟไหม้เป็นวิธีการที่จะควบคุม เพื่อลดอันตรายช่วยชีวิต และทรัพย์สินให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด	➤ เพื่อให้เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและระงับอัคคีภัยตลอดจนการฝึกซ้อมแนวทางปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ให้เป็นไปตามขั้นตอนที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วย ลดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งแนวทางปฏิบัติในการฟื้นฟูหลังจากที่อัคคีภัยสงบ

ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงาน

การเตรียมความพร้อมรองรับก่อนเกิดอัคคีภัย

1) การเตรียมความพร้อมรองรับก่อนเกิดอัคคีภัย เป็นการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่เจ้าหน้าที่ไว้ก่อนที่จะเกิดเหตุอัคคีภัย ซึ่งรวมทั้งการตรวจตราระบบความปลอดภัยของอาคาร เครื่องมือ อุปกรณ์ต่าง ๆ และการฝึกอบรม ฝึกซ้อมการหนีไฟ ดังนี้

1.1) การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ

1.1.1) จัดให้มีฝ่ายต่าง ๆ ร่วมกันปฏิบัติงาน โดยให้มีหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

1.1.1.1) ฝ่ายประสานงาน มีหน้าที่

(1) ประสานงานกับผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัย เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานภายใน สทอภ. รวมทั้งฝ่ายต่าง ๆ ตามแผนฯ

(2) ประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานข้างเคียง

(3) ประสานงานกับสถานีดับเพลิง สถานีตำรวจในพื้นที่รับผิดชอบ สำนักงานเขตพื้นที่ หน่วยกู้ภัยต่าง ๆ โรงพยาบาล บุคคล และหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.1.1.2) ฝ่ายแจ้งเหตุเตือนภัย มีหน้าที่

(1) เมื่อทราบเหตุเพลิงไหม้ ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ชัดเจน ว่าเกิดเหตุจริงหรือไม่ เหตุเกิดขึ้นบริเวณใด และประกาศแจ้งเหตุทุกช่องทางเท่าที่จะทำได้เป็นระยะ ๆ

(2) ประกาศด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามที่เห็นสมควรเพื่อให้เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตามแผนฯ ทราบสถานการณ์เพลิงไหม้รวมทั้งแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(3) ติดตามสถานการณ์ที่เกิดเพลิงไหม้ การดำเนินการดับเพลิงและการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดระยะเวลาที่เกิดเหตุเพื่อรายงานผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัยพิจารณาสั่งการ

(4) ประกาศคำสั่งผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัยให้เจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ตามแผนฯ ทราบเป็นระยะ ๆ จนกว่าเพลิงจะสงบและเหตุการณ์กลับสู่ภาวะปกติ

(5) รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงรายงานผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัย กรณีหากมีผู้สอบถาม สัมภาษณ์ หรือประสงค์จะแถลงข่าว

1.1.1.3 ฝ่ายควบคุมทรัพย์สินและเอกสารสำคัญ มีหน้าที่

(1) ดำเนินการควบคุมการขนย้ายทรัพย์สินและเอกสารสำคัญตามลำดับความสำคัญที่ได้ติดแถบสีไว้แล้วเมื่อได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัย ไปวางหรือจัดเก็บในที่ปลอดภัย

(2) ควบคุม ดูแลทรัพย์สินและเอกสารสำคัญที่ขนย้ายไม่ให้ชำรุดหรือ สูญหาย

(3) ควบคุมการขนย้ายทรัพย์สินและเอกสารสำคัญกลับมาใช้งานตามปกติหลังจากเพลิงสงบ

1.1.1.4 ฝ่ายดับเพลิง มีหน้าที่

(1) ทำการดับเพลิงทันทีที่เกิดเพลิงไหม้ด้วยเครื่องดับเพลิงแบบมือถือและดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนกว่าเพลิงจะสงบ

(2) ประสานงานที่เกี่ยวข้องกับการดับเพลิงกับบุคคลและหน่วยงานภายนอกที่เข้าร่วมให้การสนับสนุนในการดับเพลิง

1.1.1.5 ฝ่ายอพยพ มีหน้าที่

(1) นำทางเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานออกจากอาคารที่เกิดเพลิงไหม้ตามเส้นทางหนีไฟไปสู่จุดรวมพล และควบคุมไม่ให้มีการย้อนกลับไปเก็บของใช้ส่วนตัวอีก

(2) ตรวจนับจำนวนเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานที่จู่โจมพล ว่าได้อพยพออกจากอาคารที่เกิดเพลิงไหม้ครบถ้วนหรือไม่ หากพบว่ยังไม่ครบจำนวนให้รับรายงานผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัยทราบทันทีเพื่อพิจารณาสั่งการช่วยเหลือ

1.1.1.6 ฝ่ายค้นหาเจ้าหน้าที่

ค้นหาผู้สูญหาย/บาดเจ็บ ตามพื้นที่ปฏิบัติงานต่างเมื่อได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการดับเพลิงและนำพาไปสู่จุดรวมพล

1.1.1.7 ฝ่ายปฐมพยาบาล มีหน้าที่

(1) ให้ความช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้บาดเจ็บ โดยให้ทำการรักษาพยาบาล ในเบื้องต้น หากผู้ป่วย ผู้บาดเจ็บมีอาการสาหัสให้ประสานแพทย์ หรือโรงพยาบาลเพื่อส่งตัวไปรับการรักษาและรายงานผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัยทราบ

(2) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บรายงานผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัย

1.1.1.8 ฝ่ายยานพาหนะ มีหน้าที่

(1) เคลื่อนย้ายยานพาหนะที่ไม่ได้ใช้ในการกิจกรรมที่เกิดเพลิงไหม้ไปจอดไว้ในที่ปลอดภัย

(2) จัดพาหนะรับ-ส่งผู้บาดเจ็บ ผู้ป่วยส่งแพทย์หรือโรงพยาบาล

(3) ขนย้ายสิ่งของ รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เพลิงไหม้

1.1.2 ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่ายขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัยตามรายละเอียดแนบท้ายแผนฯ

1.1.3 ให้ฝ่ายพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดให้มีเครื่องดับเพลิงแบบมือถือที่ใช้สารเคมีดับเพลิงชนิดคาร์บอนไดออกไซด์ หรือผงเคมีแห้งวางไว้ในจุดที่เห็นได้ชัดเจนสามารถนำไปใช้งานได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

(2) ซ่อมบำรุง และตรวจตราให้เครื่องดับเพลิงสามารถใช้งานได้ตลอดเวลา

(3) จัดให้มีป้ายสื่อความปลอดภัย เช่น “ทางเข้า” “ทางออก” “ทางหนีไฟ” “ห้ามใช้ลิฟต์ขณะเกิดเพลิงไหม้” เป็นต้น ติดไว้ในที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน

(4) จัดให้มีเส้นทางหนีไฟ และช่องทางผ่านสู่ทางหนีไฟต้องไม่มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานรวมทั้งวัสดุสิ่งของต่าง ๆ ติดตั้งอยู่

(5) ประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟต้องอยู่ในจุดที่เห็นได้ชัดเจนโดยไม่มีสิ่งกีดขวางและเปิดออกภายนอกโดยไม่มีการล็อกกุญแจ

(6) จัดให้มีจุดรวมพลนอกอาคารเพื่ออพยพเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานไปรวมกันเมื่อเกิด
อัคคีภัย

(7) จัดทำผังแสดงเส้นทางหนีไฟติดไว้ในที่ที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน

(8) จัดทำตารางแสดงหมายเลขโทรศัพท์บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการระงับ
อัคคีภัยทั้งภายในและภายนอก สทอภ. ติดไว้ในที่ที่เหมาะสมและสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

1.2) การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 ให้ฝ่ายแจ้งเหตุเตือนภัยแจ้งเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานทราบว่า ห้ามให้ข่าวหรือให้
สัมภาษณ์เกี่ยวกับกรณีเกิดเพลิงไหม้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเด็ดขาด เว้นแต่กรณีที่ได้รับมอบหมายจาก
ผู้อำนวยการป้องกันและระงับอัคคีภัย

1.2.2 ให้สำนัก/ฝ่าย จัดทำสัญลักษณ์แถบสีโดยใช้สีสะท้อนแสงขนาดตามความเหมาะสมติดที่
ทรัพย์สินรวมทั้งเอกสารสำคัญที่สามารถขนย้ายได้เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ในบริเวณที่มองเห็นได้ชัดเจน โดยเรียงลำดับ
ความสำคัญ คือ

(1) ความสำคัญอันดับที่ 1 ใช้แถบสีแดง ให้ขนย้ายก่อน

(2) ความสำคัญลำดับที่ 2 ใช้แถบสีเหลืองให้ขนย้ายลำดับถัดมา

1.2.3 ให้สำนัก/ฝ่าย จัดเก็บข้อมูลสำคัญสำรองไว้ในอุปกรณ์ เช่น Server แฟลชไดรฟ์ ฯลฯ
หากเกิดภาวะฉุกเฉินสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นออกมาได้โดยสะดวกและสามารถปฏิบัติงานได้ทันที

1.3) การตรวจตรา

1.3.1 ให้สำนัก/ฝ่าย ดำเนินการตรวจตราระบบความปลอดภัยของอาคารปฏิบัติงานรวมทั้งวัสดุ
ซึ่งอาจเป็นจุดเริ่มต้นทำให้เกิดอัคคีภัยตลอดจนเครื่องมืออุปกรณ์เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย หากพบว่า
บริเวณใดเป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยให้รีบแก้ไขหรือเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ

1.3.2 ให้สำนัก/ฝ่าย ดำเนินการตรวจตราอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า สายไฟ ปลั๊กไฟให้อยู่ในสภาพ
สมบูรณ์ ไม่ชำรุดเสียหาย รวมทั้งกำจัดแหล่งสะสมเชื้อเพลิง เช่น กระดาษและวัสดุอื่นๆ ที่ติดไฟได้ง่าย เป็นต้น

1.3.3 ให้สำนัก/ฝ่าย จัดสถานที่ปฏิบัติงานโดยติดตั้งเครื่องมือและอุปกรณ์การปฏิบัติงานให้
เป็นระเบียบเรียบร้อย มีช่องทางเดินเพื่อให้สามารถอพยพเคลื่อนย้ายเจ้าหน้าที่และผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งเอกสาร
สำคัญและทรัพย์สินได้อย่างสะดวก

1.4) การอบรม ฝึกซ้อมดับเพลิงและอพยพหนีไฟ

ให้ฝ่ายพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและระงับ
อัคคีภัย การฝึกซ้อมดับเพลิง การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการดับเพลิง การอพยพหนีไฟ การปฐมพยาบาลและการ
ช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

1.2 แผนดำเนินการต่อเนื่อง (Continuity Plan)

นิยามของการดำเนินการต่อเนื่อง	กลยุทธ์ในการปฏิบัติงานหลังพ่นภาวะฉุกเฉินเพื่อให้สามารถดำเนินงานต่อเนื่องไม่หยุดชะงักภายใต้ภาวะปกติ แต่ยังไม่กลับสู่การดำเนินการตามปกติ
หน่วยงานที่ได้รับผลกระทบสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก แต่ยังไม่กลับสู่การดำเนินงานปกติ	แผนการปฏิบัติงานหลังพ่นภาวะฉุกเฉิน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ต่อเนื่อง ฝพอ./สบท. จัดหาสถานที่ให้หน่วยงานที่ได้รับผลกระทบสามารถปฏิบัติงานได้เป็นการชั่วคราว กรณีในส่วนที่ต้องมีการติดต่อกับประชาชน/ผู้ให้บริการ ประสาน ฝภบ. ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนรับทราบสถานที่ชั่วคราว

1.3 แผนฟื้นตัวจากความเสียหาย (Disaster Recovery Plan)

นิยามของภาวะการฟื้นตัว	กลยุทธ์ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ฟื้นตัวจากวิกฤตและกลับสู่การดำเนินงานตามปกติได้โดยเร็ว
หน่วยงานที่ได้รับผลกระทบสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดชะงักแต่ยังไม่กลับสู่การดำเนินงานปกติ	เร่งดำเนินการซ่อมแซมอาคารสถานที่/อุปกรณ์ที่ได้รับความเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพที่สามารถใช้งานได้ตามปกติได้เร็วที่สุด